

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

04 листопада 2019 р.

Київ

№ 721-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листом Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації № 108/1098 від 28.01.2019 (вх. № 50-ПДД від 29.01.2019) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 11.05.2019 № 09/159-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/42-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 09.10.2019 № 500-26.15/42-19-ДД/445 –спр (далі – Подання),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) Повідомлення.
- (2) Комітетом листом від 12.02.2019 № 500-29/05-1930 Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) Листом від 05.03.2019 № 108-2877 (вх. № 148-ПДД від 12.03.2019) (далі – Лист 1) Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (4) Листом від 27.03.2019 № 108-3932 (далі – Лист 2) Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією надано додаткову та уточнену інформацію до Повідомлення.
- (5) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 11.05.2019 № 09/159-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/42-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 13.05.2019 № 500-29/08-6127 направлено копію розпорядження на адресу Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації. На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну

допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (6) Листами від 22.04.2019 № 500-29/08-5312 та від 26.06.2019 № 500-29/08-8174 Комітет звернувся до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) щодо надання необхідної інформації для розгляду Справи про державну допомогу.
- (7) Мінрегіон листами від 17.05.2019 № 7/15.2/8044-19 (вх. № 6-01/5817 від 20.05.2019) та від 25.07.2019 № 7/15.2/12095-19 (вх. № 6-01/8607 від 26.07.2019) надало відповідь на листи Комітету.
- (8) Листом Комітету від 04.09.2019 № 500-29/01-11160 запитано додаткову інформацію. Листом від 20.09.2019 № 108-12718 Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією надано відповідь на зазначений лист.
- (9) Листом від 18.10.2019 № 108-13894 (вх. № 5-01/12221 від 21.10.2019) Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією надано заперечення та зауваження щодо подання з попередніми висновками від 09.10.2019 № 500-26.15/42-19-ДД/445 –спр.
- (10) Листами від 18.10.2019 № 108-13894 (вх. № 5-01/12221 від 21.10.2019) та від 28.10.2019 № 108/37-319 (вх. № 8-01/12690 від 30.10.2019) Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація та комунальне підприємство «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації надали заперечення та зауваження щодо Подання.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (11) Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація (03020, м. Київ, просп. Повітрофлотський, 41, ідентифікаційний код юридичної особи 37378937).

2.2. Отримувач підтримки

- (12) Комунальне підприємство «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації (далі – КП «Солом'янка-Сервіс», Підприємство) (03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 3, офіс 614, ідентифікаційний код юридичної особи 34879125).
- (13) Відповідно до пункту 1.4 розділу 1 Статуту КП «Солом'янка-Сервіс», затвердженого розпорядженням Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 27.12.2016 № 994 (далі – Статут), Підприємство є підзвітним та підконтрольним Київській міській раді та Солом'янській районній у місті Києві державній адміністрації.
- (14) Згідно з пунктом 2.2 розділу 2 Статуту предметом діяльності Підприємства є, зокрема, виконання відповідних розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), якими визначено замовником нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів Солом'янського району в місті Києва державну адміністрацію, у тому числі стосовно інвестиційних об'єктів, виконання функцій замовника

з будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів, здійснення технічного нагляду за виконанням будівельних та ремонтних робіт.

(15) Пунктом 4.3 розділу 1 Статуту визначено, що майно Підприємства належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва й закріплене за ним на праві господарського відання.

(16) Відповідно до Листа 1 КП «Солом'янка-Сервіс» платних послуг не надає.

2.3. Мета (ціль) підтримки

(17) Сприяння поліпшенню якості проживання та створенню комфортного середовища для мешканців Солом'янського району.

2.4. Очікуваний результат

(18) Покращення умов проживання мешканців Солом'янського району міста Києва, а саме: каналізування та водопостачання приватного сектору, будівництво та реконструкція загальноосвітніх, дошкільних навчальних закладів.

2.5. Форма підтримки

(19) Капітальні трансферти.

2.6. Обсяг підтримки

(20) Загальний обсяг підтримки – 65 879 600,0 грн.

(21) Відповідно до Листа 1 та Листа 2 за рахунок бюджетних коштів (65 879 600,0 грн) буде проведено:

- поліпшення водовідведення приватного сектору Батієва гора – 100 000,0 грн;
- каналізування приватного сектору в мікрорайоні Совки – 100 000,0 грн;
- поліпшення водовідведення приватного сектору мікрорайону Караваєві дачі – 200 000,0 грн;
- поліпшення водопостачання приватного сектору Олександрівської слобідки – 100 000,0 грн;
- поліпшення водовідведення приватного сектору Олександрівської слобідки – 3 009 000,0 грн;
- реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу № 306 – 50 000,0 грн;
- реконструкція стадіону спеціалізованої школи № 64 – 24 450 000,0 грн;
- реконструкція з добудовою середньої загальноосвітньої школи № 22 – 37 470 600,0 грн;
- будівництво мереж каналізування до дошкільного навчального закладу № 211 – 100 000,0 грн;
- будівництво каналізаційної мережі в мікрорайоні «Жуляни» 100 000,0 грн;
- реконструкція водопостачання приватного сектору мікрорайону Совки – 100 000,0 грн;
- водопостачання приватного сектору в мікрорайоні Жуляни – 100 000,0 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (22) Програма економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049.
- (23) Рішення Київської міської ради № 415/6466 від 13.12.2018 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049».
- (24) Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 05.03.2019 № 388 «Про розподіл обсягу субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій».

2.8. Тривалість підтримки

- (25) з 01.01.2019 по 31.12.2019.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (26) Щорічно в бюджеті міста Києва затверджуються видатки на житлово-комунальне господарство та будівництво освітніх установ та закладів міста Києва, головними розпорядниками яких визначено районні в місті Києві державні адміністрації, у тому числі Солом'янську в місті Києві державну адміністрацію. Так, на 2019 рік відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради № 415/6466 від 13.12.2018 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049» (далі – Програма), для Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації передбачено кошти в сумі 65 879 900,0 грн за кодом економічної класифікації видатків 3210 «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)», за кодами програмної класифікації видатків:
- 4817310 «Житлово-комунальне господарство»;
 - 4817321 «Будівництво освітніх установ та закладів»;
 - 4817361 «Співфінансування інвестиційних проектів, що реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку».

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (27) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (28) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (29) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (30) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).
- (31) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування **на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.**
- (32) Відповідно до пункту 4 додатка 5 до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 31.01.2011 № 121 районним у місті Києві державним адміністраціям доручено реалізовувати окремі повноваження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), надані виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», зокрема, виконання або делегування в установленому порядку функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності відповідно до розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

4.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (33) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (34) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (35) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду

Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (36) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (37) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (38) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (39) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (40) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі – критерії Altmark):
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

4.2. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (41) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування Статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).
- (42) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011 для того, щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання на надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (43) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
 - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
 - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

- (44) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (45) Також, під час розробки методу компенсації, потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Наявність державної допомоги на рівні будівництва / реконструкції / ремонту інфраструктури

5.1.1. Освітні заклади

- (46) Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» заклад освіти - юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність, при цьому освітня діяльність - діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.
- (47) Відповідно до статті 10 Закону України «Про освіту» невід'ємними складниками системи освіти є: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.
- (48) Відповідно до статті 4 Закону України «Про освіту» держава забезпечує: безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до стандартів освіти; розвиток дошкільної,

повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти відповідно до законодавства:

- для здобувачів дошкільної та повної загальної середньої освіти – за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансового забезпечення у порядку, встановленому законодавством, і в обсязі, достатньому для забезпечення права на освіту всіх громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України;
- для здобувачів позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та післядипломної освіти – у закладах освіти чи інших суб'єктів освітньої діяльності за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством;
- для здобувачів вищої освіти – у закладах освіти за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством.

(49) Відповідно до статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»:

- органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють розвитку фізичної культури в навчальних закладах. Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя, професійної діяльності на принципах індивідуального підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, безперервності цього процесу протягом усього життя;
- фізична культура у сфері освіти базується на затверджених відповідно до закону державних стандартах освіти, спрямованих на забезпечення науково обґрунтованих норм рухової активності дітей та молоді з урахуванням стану їхнього здоров'я, рівня фізичного та психічного розвитку;
- у дошкільних та інших навчальних закладах обов'язково передбачаються посади фахівців з фізичної культури;
- фізична культура шляхом проведення обов'язкових занять у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах здійснюється відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку;
- у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах уроки з фізичної культури є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення щодо запровадження додаткових уроків з фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах за умов наявності коштів у відповідних бюджетах;
- у навчальних закладах заняття з фізкультурно-спортивної реабілітації учнів і студентів з інвалідністю є обов'язковими, їх періодичність та інтенсивність визначаються індивідуально, з урахуванням медичних рекомендацій;
- загальноосвітні та професійно-технічні навчальні заклади з урахуванням місцевих природних умов, інтересів учнів самостійно визначають зміст, форми і засоби їх рухової активності, методи проведення занять з фізичної культури та організують позаурочну фізкультурно-спортивну роботу за участю позашкільних навчальних закладів, громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;
- керівники навчальних закладів зобов'язані забезпечувати створення сприятливих умов для належної рухової активності учнів та студентів.

(50) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, особливостей

інтелектуального, соціального і фізичного розвитку, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, стану здоров'я, особливих освітніх потреб, місця проживання, складних життєвих умов, мовних або інших ознак забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах.

- (51) Відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про дошкільну освіту» держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) та обов'язкову дошкільну освіту дітей старшого дошкільного віку.
- (52) Відповідно до підпункту 1 пункту «б» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території.
- (53) Відповідно до роз'яснення Комітету з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги від 13.09.2018 № 12-рр/дд фінансування за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів освітньої діяльності закладів освіти не міститиме ознак державної допомоги, у розумінні Закону, за таких умов:
- освітня діяльність здійснюється в рамках національної системи освіти і спрямовується та контролюється відповідними органами державної та/або місцевої влади;
 - освітні послуги перебувають у безоплатному доступі для населення;
 - освітня діяльність має на меті виконання завдання перед населенням України в соціальній, культурній та освітній сфері, а не отримання прибутку.
- (54) За інформацією від надавача, заклади дошкільної та загальної середньої освіти міста Києва є складовою національної системи освіти, засновані Київською міською радою, перебувають у комунальній власності територіальної громади міста Києва, та відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.12.2010 № 1112 «Про питання організації управління районами в місті Києві» передані до сфери управління районних у місті Києві державних адміністрацій. Надання освітніх послуг закладами здійснюється на безоплатній основі.
- (55) Отже, проведення реконструкції / капітальних ремонтів закладів освіти не є державною допомогою.

5.1.2. Інженерні мережі

- (56) КП «Солом'янка-Сервіс» визначено замовником робіт із поліпшення водовідведення приватного сектору Батієвої гори, каналізування приватного сектору в мікрорайоні Совки, поліпшення водовідведення приватного сектору мікрорайону Караваєві дачі, поліпшення водопостачання приватного сектору Олександрівської слобідки, будівництва каналізаційної мережі в мікрорайоні «Жуляни», реконструкції водопостачання приватного сектору мікрорайону Совки, водопостачання приватного сектору в мікрорайоні Жуляни.
- (57) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на

одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (58) Згідно з частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій, зокрема, у таких сферах – централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (59) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (60) Відповідно до Листа 2 при проведенні робіт щодо об'єктів каналізування, водопостачання та водовідведення кошти мешканців не залучаються, роботи проводяться лише за рахунок бюджетних коштів. Після завершення об'єкти передаються приватному акціонерному товариству «Акціонерна компанія» Київводоканал». Приватне акціонерне товариство «Акціонерна компанія» Київводоканал» укладає договір на експлуатацію мереж, що належать територіальній громаді міста Києва.
- (61) Приватне акціонерне товариство «Акціонерна компанія» Київводоканал» є суб'єктом природної монополії за № 151 зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по місту Києву.
- (62) Отже, враховуючи вищенаведену інформацію, проведення робіт щодо об'єктів каналізування, водопостачання та водовідведення не спотворює економічної конкуренції а отже, не є державною допомогою.

5.2. Наявність державної допомоги на рівні виконання функцій замовника

5.2.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (63) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому та не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (64) КП «Солом'янка-Сервіс» здійснює функції замовника щодо об'єктів соціальної інфраструктури, здійснює свою діяльність з метою задоволення потреб населення в соціальній та освітній сфері. Крім того, законодавством України передбачено зобов'язання органів місцевого самоврядування забезпечувати утримання та ремонт об'єктів соціальної інфраструктури. Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» задовольняє потреби територіальної громади міста Києва в об'єктах соціальної інфраструктури та виконує завдання органу місцевого самоврядування щодо доступності цієї інфраструктури.

- (65) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника будівництва / реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури може розглядатися як послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

5.2.2. Непоширення дії Закону на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (66) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації об'єктованих витрат на надання таких послуг.

- (67) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

Зобов'язання для КП «Солом'янка-Сервіс» щодо здійснення функцій замовника визначені розпорядженням Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, а також Програмою. Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги. Крім того, розпорядження не містить характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, методики розрахунку та перегляду компенсації й механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації;

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в об'єктованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому, відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, зазначений показник не враховує прибутку замовника, що було підтверджено в листі Мінрегіону. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби

замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації;

- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.

Надавач не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта будівництва;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

КП «Солом'янка-Сервіс» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника, також відсутня інформація про те, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

(68) Отже, Солом'янська в місті Києві державна адміністрація не надала достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(69) Враховуючи викладене, чотири сукупних критерії Altmark кумулятивно не дотримано.

(70) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.2.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.2.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(71) Відповідно до Статуту КП «Солом'янка-Сервіс» підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків та казначействі, печатку зі своїм повним найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампами, бланки. Предметом діяльності Підприємства, зокрема, є виконання функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів, здійснення технічного контролю за виконанням будівельних та ремонтних робіт тощо.

(72) Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(73) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Солом'янка-Сервіс» надаватиметься відповідно до Програми за рахунок коштів бюджету міста Києва, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.2.3.3. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(74) Відповідно до пункту 1 розпорядження Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23 КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів на виконання Програми.

(75) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) **функцій замовника** на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

(76) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, КП «Солом'янка-Сервіс» не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника з будівництва / реконструкції.

(77) Отже, визначення КП «Солом'янка-Сервіс» замовником з будівництва / реконструкції не на конкурсній основі відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» спотворює економічну конкуренцію.

5.2.3.4. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(78) За інформацією, отриманою в рамках розгляду справи, КП «Солом'янка-Сервіс» отримує кошти за здійснення служби замовника в розмірі до 2,5 відсотка підсумку глав 1 – 9, графі 8 зведеного кошторисного розрахунку.

(79) За інформацією, отриманою від Мінрегіону, розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організації, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому зазначений показник не враховує прибутку замовника.

Виконання функцій замовника залежно від етапів здійснення будівництва поділяється на:

- підготовчо-організаційний (оформлення земельної ділянки під будівництво, підготовка та проведення процедури закупівлі з визначення виконавця проектно-вишукувальних робіт та складання договору з проєктувальником, складання завдання на проєктування, отримання технічних умов і містобудівних умов та обмежень,

прийняття актів виконаних проектних робіт та контроль за розробленням проектної документації тощо);

- здійснення будівельних робіт (проведення процедури закупівлі з визначення виконавців будівельних робіт, технічного нагляду за будівництвом, уточнення обсягів виконаних робіт та проведення взаєморозрахунків; забезпечення об'єктів будівництва матеріалами й устаткуванням поставки замовника тощо);

- прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію (здійснення контролю й технічного нагляду за своєчасним виконанням пусконаладжувальних робіт, забезпечення реєстрації декларацій про готовність до експлуатації об'єкта або отримання на підставі акта готовності об'єкта сертифіката, визначення балансової вартості об'єкта тощо).

- (80) До витрат на утримання служби замовника належать витрати на заробітну плату, податки, збори, обов'язкові платежі, що передбачені законодавством, службові відрядження, отримання телекомунікаційних, поштових і кур'єрських послуг, утримання будинків (оренда), комунальні послуги, придбання канцтоварів, технічної, спеціальної літератури, утримання автотранспорту тощо.
- (81) Згідно з інформацією, наданою в Листі 2, КП «Солом'янка-Сервіс» через проведення державних закупівель у системі PROZORRO визначає генеральну (підрядну) організацію на проектування, будівництво та реконструкцію об'єктів.
- (82) Більша частина суми, отримана КП «Солом'янка-Сервіс» для реалізації Програми, буде використана для витрат на будівництво / реконструкцію / ремонт і передана підприємствам, визначеними на конкурсній основі. Тому вартість виконання робіт буде визначено за ринковими цінами. Отже, сума, передана підрядним організаціям, не створює переваг для КП «Солом'янка-Сервіс».
- (83) Із загальної суми (65 879 900 грн) лише максимально 2,5 відсотка (1 646 975 грн) покриває витрати КП «Солом'янка-Сервіс» для виконання функцій замовника.
- (84) Одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, однак конкурс, проведення якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.
- (85) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Солом'янка-Сервіс» не відповідає критеріям Altmark, надавач не надав достатньої інформації, яка б підтвердила, що компенсація витрат на утримання служби замовника не є надмірною та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів, а також необхідний рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.
- (86) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Солом'янка-Сервіс» може набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (87) Отже, державна підтримка КП «Солом'янка-Сервіс» для компенсації витрат на утримання служби замовника, є державною допомогою, у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, спрямована на компенсацію витрат отримувача, і КП «Солом'янка-Сервіс» набуває

конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.4. Оцінка допустимості державної допомоги

(88) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(89) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

Зобов'язання для КП «Солом'янка-Сервіс» щодо здійснення функцій замовника чітко визначені розпорядженням Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, а також Програмою. Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Розпорядження Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, не містить опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Компенсація розраховується відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного

розрахунку вартості об'єкта будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації. Крім того, відсутні обґрунтування та докази від надавача, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами від надання ПЗЕІ та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань.

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

- (90) Враховуючи викладене, положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано, у зв'язку із чим надання компенсації витрат служби замовника КП «Солом'янка-Сервіс» може призвести до надання КП «Солом'янка-Сервіс» необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.
- (91) Тобто, підтримка КП «Солом'янка-Сервіс», що надається відповідно до Програми для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**
- (92) Повідомлена державна допомога надається на підставі Програми, датою початку підтримки зазначено 01.01.2019.
- (93) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається КП «Солом'янка-Сервіс» на підставі Програми для здійснення функцій замовника, **є незаконною державною допомогою та підлягає поверненню.**
- (94) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (95) Наведені в цьому поданні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

- (96) На подання з попередніми висновками від 09.10.2019 № 500-26.15/42-19-ДД/445-спр (далі – Подання) Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація листом від 18.10.2019 № 108-13894 (вх. № 5-01/12221 від 21.10.2019) надала зауваження та заперечення по суті порушених питань. Щодо питання непроведення конкурсу для делегування функцій замовника Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація у своїх запереченнях зазначає: «Таким чином, оскільки КП “Солом’янка-Сервіс” є підзвітним та підконтрольним Київській міській раді та Солом’янській районній в місті Києві державній адміністрації, включено до мережі розпорядників і одержувачів бюджетних коштів місцевого бюджету, виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) через КП “Солом’янка-Сервіс” та Солом’янську районну в місті Києві державну адміністрацію виконує функції замовника Програми економічного і соціального розвитку міста Києва. В розумінні статті 31 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” підприємство здійснює виконання бюджетної програми розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів».
- (97) Зазначене не може бути взяте до уваги, оскільки не ґрунтується на чинному законодавстві. Виходячи з норм Господарського кодексу України, а також Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» комунальні підприємства й орган місцевого самоврядування є окремими суб'єктами, незважаючи на відносини підпорядкованості. Так, статтею 78 Господарського кодексу України встановлено, що комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління, орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника – відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами; майно комунального унітарного підприємства перебуває у комунальній власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство); комунальне унітарне підприємство не несе відповідальності за зобов'язаннями власника та органу місцевого самоврядування, до сфери управління якого воно входить.
- (98) Відповідно до статті 136 Господарського кодексу України право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами, власник майна, закріпленого на праві господарського відання за суб'єктом підприємництва, здійснює контроль за використанням та збереженням належного йому майна безпосередньо або через уповноважений ним орган, не втручаючись в оперативно-господарську діяльність підприємства, щодо захисту права господарського відання застосовуються положення закону, встановлені для захисту права власності, суб'єкт підприємництва, який здійснює господарську діяльність на основі права господарського відання, має право на захист своїх майнових прав також від власника.
- (99) Отже, ототожнення органу місцевого самоврядування, який є органом влади, та комунального унітарного підприємства, що належить до сфери управління такого органу, яке є окремим суб'єктом права, що самостійно здійснює оперативно-господарську діяльність та несе самостійну відповідальність за її результати, є безпідставним.

- (100) Отже, відносини підпорядкованості та підконтрольності між комунальним підприємством та виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не звільняють останнього від обов'язку проводити конкурс, у разі встановлення Законом такої необхідності (підпункт 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Комітет звертався з листами до Мінрегіону, зокрема з питанням, чи передбачає порядок організації (підпункт 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») визначення відповідного підприємства, зокрема, відповідними розпорядчим актом, а не безпосереднє здійснення зазначених повноважень виконавчими органами сільських, селищних, міських рад. Мінрегіон не підтвердив правильності порядку організації будівництва, реконструкції і ремонту відповідних об'єктів шляхом визначення відповідного підприємства у відповідному розпорядчому акті, однак зазначив, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника.
- (101) Також Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація зазначила, що деякі розпорядження, які є підставою для проведення робіт, були прийняті до набрання чинності Законом.
- (102) Зазначене не може бути взято до уваги, оскільки підставою для виділення КП «Солом'янка-Сервіс» коштів є Програма економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки та рішення про Бюджет міста Києва на 2019 рік, які були прийняті після набрання чинності Законом.
- (103) Разом із тим, за інформацією, отриманою з вебпорталу Prozorro, функції замовника, зокрема в місті Києві, виконуються районними в місті Києві державними адміністраціями через свої структурні підрозділи без делегування їх комунальним підприємствам. Так, наприклад, замовниками капітальних ремонтів навчальних закладів є відповідні відділи освіти в районних у місті Києві державних адміністраціях.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, та Порядком повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04 липня 2017 року № 468, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049», що буде перерахована підрядним організаціям, які визначаються за тендером відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», для проведення капітальних ремонтів / реконструкції / будівництва закладів освіти, інженерних мереж, **не є державною допомогою** відповідно до Закону.

2. Визнати, що підтримка, яка надається комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049», для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049», для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. **Припинити надання незаконної державної допомоги**, що надається комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» для здійснення функцій замовника, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049».

5. Надавач підтримки зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців із дати офіційного оприлюднення цього рішення.

6. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

6.1. Солом'янській у місті Києві державній адміністрації:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;
- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;
- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс»;
- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства «Солом'янка-Сервіс» Солом'янська в місті Києві державна адміністрація зобов'язана вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;

- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення повідомити Антимонопольному комітету України про вжиті Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією, комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс» заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення;
- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі;
- надати належні докази виконання рішення.

6.2. Комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Києва;
- вчинити дії, передбачені заходами Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Солом'янську районну в місті Києві державну адміністрацію та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Солом'янській районній у місті Києві державній адміністрації та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ